

Er is, zooals gezegd, veel slecht werk in dien tijd geleverd, de zeer groote vraag die tot massaproductie voerde moest daartoe onvermijdelijk leiden. Wij moeten het aan het veelvuldig in Europa voorkomen van dit minderwaardige materiaal dat graag door Japan werd losgelaten en dat thans voor zeer lage prijzen bij elken uitdrager in onze steden te koop ligt, zeker een der redenen toeschrijven.

Het bezwaar dat men dikwijls over deze prenten hoort uiten ligt in de onbegrijpelijkheid ervan. Dit is inderdaad te accepteren. De oudere meesters die veelal huiselijke tafereelen in eenvoudigen vorm of wandelende en genietende menschen afbeeldden of die op het toen gebruikelijke hosoye-formaat doorgaans slechts één acteur zonder beteekenisvolle omgeving tot onderwerp hadden, zijn zeker gemakkelijker te begrijpen dan de soms gecompliceerde groepen van acteurs in ons onbekende rollen of van historische helden die men nergens thuis kan brengen. Maar hoezeer deze reden mag gelden voor iemand die een decoratief prentje zoekt, met kunst als zoodanig heeft ze niets te maken en dus behoorde deze reden voor menschen die zich interesseeren voor kunst niet te bestaan.

Een derde bezwaar wordt dikwijls te berde gebracht over de bontheid en gemeene kleuren dezer prenten. Dit is een bezwaar dat wellicht op een deel der prenten past doch op de meeste zeker niet. Kleurigheid beteekent nog lang geen bontheid, en kleurig zijn de prenten uit die periode, werkelijk bont daarentegen zelden. Daarvoor waren bij de behoorlijke prenten de kleuren te zuiver, te goed verdeeld en ook te goed gedrukt. Werkelijk bonte prenten komen eigenlijk eerst met het gebruik van anilineverfstoffen, doch deze werden in Japan zoo laat ingevoerd dat men die bij de meeste meesters slechts dan tegenkomt als men met zeer late nadrukken te doen heeft die echter van verreweg de meeste prenten niet bestaan. Dat men prenten die met anilineverf gedrukt zijn ter zijde laat liggen spreekt in de meeste gevallen van zelf.

De kleurigheid dezer prenten staat zeker in verband met de onderwerpen: theater en historie, die de hoofdthema's vormen. De levendige scènes die moesten worden afgebeeld hadden sterke kleuren noodig voor het te bereiken effect en werden gekozen naar de voorbeelden die men op het tooneel vond, waar ze, met sterke duidelijke kleederpatronen verbonden, medehielpen tot het verkrijgen van een attractief beeld. Kleurigheid en krachtige beweeglijkheid zijn twee parallelverschijningen die elkaar completeeren.

Tenslotte is er nog het bezwaar van de overdrijving die vele figuren vertoon, hetzij in de houdingen, hetzij in de lichaamsvormen. Wat de laatste betreft die zijn, hoewel soms niet aangenaam voor het oog, toch van betrekkelijk gering belang. Men kan daaraan wennen zonder veel moeite. Die overdrijvingen behooren in dien tijd bij de kunst, en werden als iets van zelf sprekends beschouwd waartegen niemand opkwam en die waarschijnlijk niemand meer opmerkte omdat de Japansche kunst eenvoudig nimmer heeft